KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

Zomba község településrendezési tervéhez

Készítette:

Gaál Zoltán
környezetvédelmi szakértő
17-0051

TARTALOMJEGYZÉK

1. A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KIDOLGOZÁSI FOLYAMATÁNAK ISMERTETÉSE 3

1.1. Előzmények 3

1.2. A tervezési folyamat más részeihez való kapcsolódása 3

1.3. A környezeti értékelés készítése során tett javaslatok hatása a terv alakulására 4

1.4. A környezet védelméért felelős szervek és az érintett nyilvánosság bevonása, az általuk adott véleményeknek, szempontoknak a környezeti értékelés készítése során történő figyelembevétele, az indokok összefoglalása; 4

1.5. A környezeti értékelés készítéséhez felhasznált adatok forrása, az alkalmazott módszer korlátai 4

2. A TERV KIDOLGOZÁSAKOR VIZSGÁLT VÁLTOZATOK RÖVID ISMERTETÉSE 5

2.1. A terv céljainak, tartalmának összefoglaló ismertetése, kiemelve a környezeti értékelés készítése szempontjából fontos részeket 5

2.2. A terv összefüggése más releváns tervekkel, illetve programokkal 7

3. A TERV MEGVALÓSÍTÁSA KÖRNYEZETI HATÁSAINAK, KÖVETKEZMÉNYEINEK FELTÁRÁSA 8

3.1. A terv céljainak összevetése a terv szempontjából releváns nemzetközi, közösségi, országos vagy helyi szinten kitűzött környezet- és természetvédelmi célokkal, szabályokkal 8

3.1.1. Országos övezetek általi érintettség 8

3.1.2. Országos programokhoz való illeszkedés 9

3.1.3. A térségi programokkal való kapcsolatok 13

3.2. A jelenlegi környezeti helyzet releváns, a tervvel összefüggésben lévő elemeinek ismertetése; 13

3.2.1. A terület azon környezeti jellemzőinek azonosítása, amelyeket a terv megvalósítása valószínűleg jelentősen befolyásol 13

3.2.2. Az emberek egészségi állapotára, életminőségére, társadalmi, gazdasági helyzetére gyakorolt hatások 33

3.2.3. A környezeti állapot egyéb jellemzőinek értékelése (eltartóképesség, terhelhetőség) 33

3.2.4. A fennálló környezeti konfliktusok, problémák leírása 33

3.3. A terv megvalósulásával közvetlenül vagy közvetve környezeti hatást kiváltó tényezők, okok feltárása 35

3.3.1. Természeti erőforrás közvetlen igénybevételét vagy környezetterhelés közvetlen előidézését jelentik 35

3.3.2. Olyan társadalmi, gazdasági folyamatokat váltanak ki, vagy ösztönöznek, amelyek közvetett módon környezeti következménnyel járhatnak 36

3.4. A terv megvalósítása esetén várható, a környezetet érő hatások, környezeti következmények előrejelzése 36

4. A TERV MEGVALÓSÍTÁSA KÖVETKEZTÉBEN VÁRHATÓAN FELLÉPŐ KÖRNYEZETRE KÁROS HATÁSOK ELKERÜLÉSÉRE, CSÖKKENTÉSÉRE VAGY ELLENTÉTELEZÉSÉRE, MONITORINGOZÁSÁRA VONATKOZÓ JAVASLATOK 36

5. KÖZÉRTHETŐ ÖSSZEFOGLALÓ 37

1. A környezeti értékelés kidolgozási folyamatának ismertetése

1.1. Előzmények

Zomba Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a 19/2019. (IV. 30.) számú határozatában döntött településrendezési eszközeinek felülvizsgálatáról. A felülvizsgálat célja a jelenleg érvényben lévő – mára elavult – tervek aktualizálása a megváltozott gazdasági-, társadalmi-, és területi igényeinek figyelembevételével. A településszerkezeti terv, a helyi építési szabályzat és szabályozási terv felülvizsgálata során az elmúlt időszakban összegyűjtött módosítási igények, településfejlesztési elképzelések beépítése, a megvalósult városépítészeti elemek felvezetése és a jogszabályi változások követése az elsődleges cél.

Jelen fejezet Zomba településrendezési eszközei felülvizsgálata környezeti vizsgálatának megállapításait ismertető környezeti értékelés. A környezeti vizsgálat lefolytatásának eljárásrendjét és a környezeti értékelés elkészítésének tartalmi követelményeit az egyes tervek, ill. programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet (a továbbiakban KÉ rendelet) tartalmazza. A KÉ rendelet 1.§. (3) a) pontja értelmében a település egészére készülő szabályozási terv és helyi építési szabályzat készítése esetén környezeti vizsgálat lefolytatása és környezeti értékelés készítendő.

A koncepció felülvizsgálatát megelőzően készült Megalapozó vizsgálat a környezeti elemek állapotát, a környezeti hatótényezőket részletesen feltárta. A Településfejlesztési koncepció készítésével párhuzamosan megindult a településrendezési eszközök teljes közigazgatási területre vonatkozó felülvizsgálata.

1.2. A tervezési folyamat más részeihez való kapcsolódása

A környezeti értékelés a településrendezési terv elkészítésének folyamatában alapját képezi a terv által kitűzött célok, fejlesztési elképzelések, intézkedési javaslatok meghatározásának. A környezeti értékeléshez szükséges adatok beszerzése, a településrendezési terv elkészítéséhez kapcsolódó adatok begyűjtésével párhuzamosan történt.

A településrendezés célja, hogy az érintett lakosság lakás, munkahelyi és egyéb települési ellátási szükségletei optimálisan a települési és a természeti környezet jó állapota, az egészséges környezet biztosításával legyen kielégítve. A településrendezés kapcsán a településszerkezetet, a terület felhasználás rendjét, a közlekedési hálózatot és a közmű infrastruktúrát a jövőre is gondolva úgy kell alakítani, hogy az egészséges élethez szükséges

környezeti elemek jó minőségben, távlatosan is rendelkezésre álljanak, a nem megújuló környezeti elemek igénybe vétele a takarékos használat eredményeként csökkenjen, a megújuló energiaforrások alkalmazása, a hulladékok csökkenése, újrahasznosítása, a környezettudatos élet általános gyakorlattá váljon.

Jelen környezeti vizsgálat és értékelés Zomba Településszerkezeti tervének, Szabályozási tervének és helyi építési szabályzatának felülvizsgálata megvalósulása során várható környezeti következményeket hivatott feltárni és a terveket ennek alapján értékelni a környezeti szempontoknak a döntéshozási folyamat minél korábbi fázisában történő integrálása és a környezetvédelmi szempontból előreláthatóan káros hatásokkal járó folyamatok kiszűrése érdekében. Az értékelés célja, hogy a tervbe szükség esetén olyan további intézkedések, feltételek kerüljenek beépítésre, melyek a környezeti elemek védelmét, a környezet károsodásának elkerülését biztosítják

1.3. A környezeti értékelés készítése során tett javaslatok hatása a terv alakulására

A környezeti értékelés során olyan információ, állapotjellemző nem merült fel, amely a jogszabályi előírásokon túlmenően jelentősen befolyásolta volna a településrendezési terv alakítását.

1.4. A környezet védelméért felelős szervek és az érintett nyilvánosság bevonása, az általuk adott véleményeknek, szempontoknak a környezeti értékelés készítése során történő figyelembevétele, az indokok összefoglalása;

A környezeti értékelés során felvettük a kapcsolatot a település Polgármesteri Hivatalával. A hivatal készséggel tájékoztatott a felmerült kérdésekkel kapcsolatban, illetve rendelkezésünkre bocsátotta a birtokukban lévő, a tervezés szempontjából fontos dokumentumokat. Az általános kapcsolatfelvételt követően település specifikus adatgyűjtés következett.

1.5. A környezeti értékelés készítéséhez felhasznált adatok forrása, az alkalmazott módszer korlátai

A környezeti értékelés során csak a szakirodalomban megtalálható, publikált térképeken, tanulmányokban, jogszabályokban megjelent, ill. az önkormányzat, a hatóságok és a különböző szolgáltató szervezetek által szolgáltatott adatokat használtuk fel, mivel ezek a

tervezési terület adottságait figyelembe véve elégséges információval szolgáltak a tervnek megfelelő mélységű értékelés elkészítéséhez.

2. A terv kidolgozásakor vizsgált változatok rövid ismertetése

2.1. A terv céljainak, tartalmának összefoglaló ismertetése, kiemelve a környezeti értékelés készítése szempontjából fontos részeket

Zomba településrendezési eszközei felülvizsgálatának célja egyrészt, hogy az elmúlt időszakok jogszabályi változásaival összhangba kerüljenek a község településrendezési eszközei, másrészt egyes településrészekre vonatkozóan módosult településfejlesztési elképzelések térbeli-fizikai kereteinek megteremtése.

A terv a beépítés feltételei, építési követelmények, jogok és kötelezettségek megállapítására hivatott, a környezeti ártalmak legkisebbre való csökkentése, a település megőrzésre érdemes, értékes építészeti és természeti arculatának védelme mellett.

Zomba településrendezési eszközeinek módosítása környezetvédelmi vizsgálatának a fő célja — a tervezési folyamat szerves részeként — az elgondolások és a tervjavaslatok alternatívái környezeti hatásainak módszeres elemzése annak érdekében, hogy a terület fejlesztése minél kevésbé terhelje környezetét. A terv készítése során így figyelembevételre került, hogy a településen, különösen a tervezett fejlesztési területeken megvalósításra kerülő létesítmények és azok funkciói, valamint az infrastruktúra kialakítása, fejlesztése révén a környezethasználat úgy legyen szervezhető és végezhető, hogy – a legkisebb mértékű környezetterhelést és igénybevételt idézze elő; – megelőzhető legyen a környezetszennyezés; – kizárja a környezetkárosítást, – kulturált környezetű létesítmények jelenjenek meg a tájban. A településszerkezeti és szabályozási terv kialakításakor a környezetvédelem területén elsődleges cél, hogy a hazai környezetvédelmi jogszabályoknak és az EU elvárásoknak is megfelelő terv készüljön a Településfejlesztési koncepcióban elhatározott fejlesztési szándékok szerint.

A településrendezés célja a települések terület-felhasználásának és infrastruktúra-hálózatának kialakítása, az építés helyi rendjének szabályozása, a környezet természeti, táji és épített értékeinek fejlesztése és védelme.

A felülvizsgálat elsődleges célja a jogszabályi változások követése, továbbá az elmúlt időszakban összegyűjtött módosítási igények, településfejlesztési elképzelések beépítése, a

megvalósult városépítészeti elemek felvezetése. A korábbi tervhez képest jelentősebb módosítások a következők:

A közlekedési elemek változása:

Új elemként jelenik meg a község rendezési tervében az M9 gyorsforgalmi út, továbbá a belterületet kelet felől elkerülő tervezett gyűjtőút részben meglévő mezőgazdasági út nyomvonalán, részben új nyomvonalon és a belterületet délről elkerülő tervezett gyűjtőút új nyomvonalon.

Új kerékpárútként jelenik meg Hőgyész és Szekszárd között tervezett térségi kerékpárút a 65. út nyomvonala mentén, továbbá Zomba - Paradicsompuszta – Szentgálszőlőhegy – Szekszárd mezőgazdasági út nyomvonalán.

A területfelhasználási elemek változása:

Az OTÉK módosítása miatti övezeti átsorolások.

Új lakóterületi fejlesztésre szánt területek kerültek kijelölésre az iskolától nyugatra felparcellázott területen (65/1, 68/8-29 hrsz.). A területet már a korábbi, 2006-os településrendezési terv is jelölte.

Továbbá új lakóterületi fejlesztésre szánt terület az Ady Endre utca északi részének nyugati oldala; mely területet már a korábbi, 2006-os településrendezési terv is tervezett fejlesztési területnek jelölte.

Távlati lakóterület-fejlesztési lehetőségként jelenik meg az Alkotmány utca – Kossuth utca – Széchenyi utca – Hunyadi utcák által határolt tömbbelső; illetve a Dózsa György utca nyugati oldala. Mindkét területet már a 2006-os településrendezési terv is tervezett fejlesztési területnek jelölte.

Új gazdasági terület fejlesztésként jelenik meg Nagytormáspuszta ipari üzem (Anrofém) bővítésére szánt terület (0178/8-9, 0178/44 hrsz. keleti része), továbbá a benzinkút környéki kereskedelmi-szolgáltató terület (meglévő benzinkút 03/2, autómosó 989, és mezőgazdasági telephelyek 04/2, 04/64-65 környékén rendelkezésre álló ingatlanok: 04/36, 04/38, 04/40, 04/44, 04/48, 06/1-2 hrsz., és a Kossuth u. végén tervezett mezőgazdasági telephely 519-521 hrsz.

A fejlesztési területek közül már a korábbi rendezési tervben is fejlesztési területként voltak jelölve a következők:

- Vásártér (többféle funkció – kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület megtelepítésére alkalmas tartalék terület 0112/10, 0112/22 hrsz.)

- Andormajor tartalék kereskedelmi-szolgáltató területek 0112/164-169, 0152/10-15 hrsz.

- Szentgálszőlőhegy tartalék kereskedelmi-szolgáltató terület 0101/19-23 hrsz.

A különleges területeket érintő változtatások:

Nagytormáspuszta, Tanyatormási sertéstelep Zombai major, Andormajor, Paradicsompuszta és a Szentgál-szőlőhegyi borászat üzemi területei különleges mezőgazdasági üzemi területbe kerültek átsorolásra.

Az erdőterületek lehatárolása és besorolása az erdészeti hatóság hivatalos adatszolgáltatása és az ingatlan-nyilvántartási adatok alapján történt.

2.2. A terv összefüggése más releváns tervekkel, illetve programokkal

Településrendezési tervek esetében a területrendezési tervek egyes övezeti tervlapjait és térszerkezeti terveit környezeti célkitűzéseket megfogalmazó terveknek tekintendők. Zomba településrendezési eszközeinek így összhangban kell lenniük

- Magyarország és egyes kiemelt térségeinek Területrendezési Tervével (MaTrT) (2018. évi CXXXIX. tv.), és
- Tolna Megyei Területrendezési Tervével (TMTrT, (8/2020. (X. 29.) m. önk. rendelet)

A felsorolt területrendezési tervekkel való összhang igazolását Zomba Településszerkezeti tervet elfogadó határozat-tervezet melléklete, a „Területrendezési tervekkel való összhang igazolása” melléklet részletesen tárgyalja. A környezeti értékelés során a releváns helyi, térségi és országos környezetpolitikai célokat megfogalmazó területfejlesztési dokumentumokkal, környezetvédelmi programokkal való egyezés ellenőrzése is szükséges. Zomba településrendezési eszközeit az alábbi dokumentumokban megfogalmazott célokkal vetettük össze:

- IV. Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKP) (2015-2020)
- Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia (NFFS) (2013)

- Második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (NÉS2) (2014-2025 kitekintéssel 2050-re)
- Nemzeti Vidékstratégia (NVS) (2012-2020)
- Kvassay Jenő Terv - Nemzeti Vízstratégia
- Nemzeti Erdőstratégia (2016-2030)
- Tolna Megye Környezetvédelmi Programja
- Tolna Megye Területfejlesztési Koncepciója
- Tolna Megye Integrált Területi Programja (TIP) 2014-2020.
- Tolna Megyei Klímastratégia

3. A terv megvalósítása környezeti hatásainak, következményeinek feltárása

3.1. A terv céljainak összevetése a terv szempontjából releváns nemzetközi, közösségi, országos vagy helyi szinten kitűzött környezet- és természetvédelmi célokkal, szabályokkal

3.1.1. Országos övezetek általi érintettség

A településrendezési eszközök felülvizsgálatánál a területi terveknek való megfelelőség vizsgálatra került. Az Országos Területrendezési Terv az ország szerkezeti tervét, valamint az országos térségi övezeteket és az ezekre vonatkozó szabályokat foglalja magában. Az országos övezetek közül Zomba község területének érintettsége a következő:

1. Ökológiai hálózat övezete

Az ökológiai hálózat magterülete és pufferterülete a településen nem találhatók. Zombán ökológiai folyosó található északon, Kistormás és Felsőnána határában a Hidas-patak völgye és ahhoz kapcsolódó erdők területe. Délen a Völgységi-patakot szegélyező ártéri erdők területe.

2. Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezete

Kiváló termőhelyi adottságú szántók térségi övezetébe tartozik a település szántó területeinek nagy része.

3. Jó termőhelyi adottságú szántóterület övezete

Jó termőhelyi adottságú szántók térségi övezetében tartózó területek a Völgységi-patak közelében, Szentgálszőlőhegy körül, valamint a 65-ös főút mellett vannak kisebb foltokban.

4. Erdők övezete

A település területét kismértékben érinti.

5. Tájképvédelmi terület övezete

Országos Területrendezési Terv Zombán tájképvédelmi területet jelöl: északon a Hidas-patak völgyét és délen a Völgységi- patak völgyét, valamint délkeleten a Sió-völgy kis szakaszát.

6. Világörökségi és világörökségi várományos terület övezete:

A község területe nem érintett.

7. Vízminőség-védelmi terület övezete:

A belterület északi részén és Szentgálszőlőhegy déli részén a vízmű-kutak környezetében fordul elő.

8. Nagyvízi meder területének övezete

A község területe nem érintett.

9. Honvédelmi és katonai célú terület övezete

A község területe nem érintett.

3.1.2. Országos programokhoz való illeszkedés

A IV. Nemzeti Környezetvédelmi Program céljaihoz való illeszkedés

A 27/2015. (VI. 17.) OGY határozattal elfogadott 2015-2020. közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKP-IV.) több alapelvet határoz meg, amelyeket a környezeti tervezés, környezethasználat során érvényesíteni kell minden szinten, így a településrendezési terv készítése során is. A Program átfogó célkitűzése, hogy hozzájáruljon a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosításához.

A NKP stratégiai céljaihoz való illeszkedés vizsgálata:

1. Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása: Ezek közé tartozik a környezet-egészségügyi feltételek javítása, a magas színvonalú környezeti

infrastruktúra, valamint a település, a lakóhely épített és természeti elemeinek megfelelő aránya, minősége és összhangja. Zomba település zöldfelületi ellátottsága a külterületi adottságoknak, valamint a lakóterületek nagy kertjeinek köszönhetően megfelelő. A tervezett módosítások nem okoznak a környezeti feltételekben változást.

2. Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata: Zomba település jelentős természeti értékű területtel nem rendelkezik. Meglévő, kiváló szántóterületeinek, mint természeti erőforrásoknak a védelme a megfelelő gazdálkodással biztosítható. Nagytormáson új gazdasági terület lehatárolásával egy kis területen mezőgazdasági terület kerül gazdasági besorolásra, azonban ez a valós használat alapján kerül rendezésre, természeti erőforrás csökkenés nem történik.

3. Természeti erőforrásaink és értékeink megőrzése: A természeti erőforrásokkal való takarékos gazdálkodás kialakítása, a környezetszennyezés megelőzésére, a terhelhetőség/megújuló képesség figyelembevételére épülő fenntartható használat megvalósítása. Kiemelt figyelmet kell fordítani a társadalmi-gazdasági fejlődés és a környezetterhelés szétválására, azaz, hogy a lakosság növekvő jólléte csökkenő környezetterhelés mellett legyen biztosítható.

4. Az erőforrás-takarékosság és a –hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése: A fenntartható termelés forrástakarékos (beleértve az anyag-, a víz-, a terület-, a termőföld- és energiahasználatot, az újrahasználhatóság és a tartósság tervezését, az anyagciklusok körfolyamattá zárását); csökkenti a környezetre gyakorolt káros hatásokat (kibocsátások és hulladékok minimalizálása, a megújuló erőforrások fenntartható mértékű használata); növeli a termékek és szolgáltatások értékét a fogyasztók számára.

Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia (NFFS)

A 18/2013. (III. 28.) OGY határozattal elfogadott Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia valamennyi társadalmi, gazdasági és környezeti területre egy pozitív, fenntartható, társadalmasítható jövőképnek megfelelő eszközrendszert és reformkeretet vázol fel. A nemzet fenntarthatósági politikájának átfogó célja a folytonosan változó társadalmi-humán- gazdasági- termeszéti külső környezethez való alkalmazkodóképesség feltételeinek biztosítása, az ahhoz szükséges kulturális adaptáció minőségi javítása. A fenntartható fejlődés

keretstratégiája szerint a környezeti eltartó-képességet mint a gazdálkodás korlátját kell érvényesíteni.

A NFFS stratégiai céljaihoz való illeszkedés vizsgálata:

1. A fajgazdagság fenntartása, a táj és a természeti értékek megőrzése: Zomba település jelentős természeti értékű területtel nem rendelkezik, különleges intézkedés a cél eléréséhez nem indokolt. A célok teljesülését biztosítja a településrendezési terv.

2. A talaj termőképességének fenntartása: A felülvizsgálat során termőföld mennyiségi védelme érvényesült; települési területen kívül nem került kijelölésre beépítésre szánt terület.

3. Az emberi egészséget és életminőséget veszélyeztető kibocsátásokat korlátok között kell tartani, azokat megfelelően szabályozni szükséges: A településen nem tervezett olyan funkció, amely jelentős légszennyezést okozna.

4. Ésszerű, beosztó gazdálkodás az ásványkincsekkel és az energiahordozókkal: A településen nem található bányatelek.

Második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (NÉS2) céljaihoz való illeszkedés

A NÉS a 2008-2025 időszakra határozza meg Magyarország középtávú klímapolitikáját.

Három fő cselekvési irányt határoz meg:

1. Az energiafelhasználás, ill. az éghajlatváltozásért felelős gázok kibocsátásának csökkentése, növekedésük megelőzése: A településen teljes mértékben kiépült a gázhálózat. A terv szorgalmazza a vezetékes energiahordozók, valamint a megújuló energiaforrások használatát a hagyományos fűtési módokkal szemben.

2. Az éghajlatváltozás hatásai elleni védekezés, a következményekhez való alkalmazkodás: Az éghajlatváltozás egyik legjelentősebb hatása a szélsőséges időjárási jelenségek gyakoriságának növekedése. A klímaváltozás kedvezőtlen hatásait csökkentő helyi alkalmazkodási stratégiák meghatározását (zöldterület fejlesztési program, helyi termék előállítás és fogyasztás elősegítése, házi komposztálás és csapadékvíz gyűjtés lehetőségének biztosítása, talajvédő fölművelési módszerek népszerűsítése) a településfejlesztési koncepcióval összhangban támogatja a terv.

3. Az éghajlatváltozás társadalmi tudatosítása, a klímatudatosság erősítése: A társadalmi tudatosság erősítése nem településfejlesztési feladat.

Nemzeti Vidékstratégia (NVS) céljaihoz való illeszkedés

A Nemzeti Vidékstratégia (a továbbiakban NVS) az eddigi elkülönült, egymással gyakran szemben álló ágazati szemlélet helyett a szakterületek közötti kapcsolatrendszerre építve közös stratégiai kereteket kíván biztosítani. Az NVS átfogó célkitűzése a vidéki térségeink népességeltartó és népességmegtartó képességének javítása. Az átfogó célkitűzés elérése érdekében az NVS az alábbi öt stratégiai célt tűzi ki:

1. Tájaink, természeti értékeinek, erőforrásainak megőrzése: Zomba település jelentős természeti értékű területtel nem rendelkezik, különleges intézkedés a cél eléréséhez nem indokolt.

2. Sokszínű és életképes agrártermelés: A felülvizsgálat során termőföld mennyiségi védelme érvényesült.

3. Élelmezési és élelmiszerbiztonság: A felülvizsgálat során termőföld mennyiségi védelme érvényesült.

4. A vidéki gazdaság létalapjainak biztosítása, a vidéki foglalkoztatás növelése: A helyi gazdaságfejlesztés számára a településrendezési eszközök tartalmaznak gazdasági, kereskedelmi, szolgáltató területeket, melyeket már a korábbi településrendezési eszközök is tartalmaztak.

5. A vidéki közösségek megerősítése, a vidéki népesség életminőségének javítása: A településen a csatornázottság viszonylag magas. A település belterületi csapadékvíz elvezetése túlnyomórészt nyílt árokrendszerrel történik, azonban a nyílt árkok kialakítása és keresztmetszete a fő utcán kívül szinte sehol sem megfelelő. A gyepes felületű árkok jobbára csak szikkasztó jelleggel működnek, és hirtelen lezúduló nagyobb esőzések idején megtelnek, sőt kiöntenek. Egyes szűkebb mellékutcákban egyáltalán nincsenek árkok, és a szűk keresztmetszet miatt ennek kialakítására nincs is igazán lehetőség. Nagy probléma nagy esőzések idején a magasabban fekvő területek felől a belterületre nagyrészt rendezetlenül lezúduló csapadékvíz. Jelentősebb fejlesztések valósultak meg a település déli részén, de ez csak kis helyi szintű javulást eredményez. A település csapadékvíz-rendezését csak komplex vízrendezési terv keretében kidolgozott módon lehetne kielégítő módon megoldani. A terv több esetben említést tesz rá, hogy a csapadékvíz elhelyezéssel az egész településre vonatkozóan foglalkozni szükséges.

Kvassay Jenő Terv - Nemzeti Vízstratégia céljaihoz való illeszkedés

A vízpolitikai stratégia megalkotásának fő célja a vízgazdálkodás fejlesztési irányainak illetve erre épülő céljainak meghatározása Magyarország vízügyi adottságaira és a vízgazdálkodás szakmai-szervezeti hátterére építve. A KJT alapelve, hogy csak a társadalom által ténylegesen igényelt, de a fenntarthatóság követelményeinek megfelelő vízügyi beavatkozásokat szabad megtenni az elkövetkező években.

1. A víztestek állapotromlásának megakadályozása, állapotuk javítása: A település csatornázottsága, a rákötések erősítése.

3.1.3. A térségi programokkal való kapcsolatok

A felsorolt területrendezési tervekkel való összhang igazolását Zomba Településszerkezeti tervet elfogadó határozat-tervezet melléklete, a „Területrendezési tervekkel való összhang igazolása” melléklet részletesen tárgyalja.

Tolna Megyei Területrendezési Tervről szóló Tolna Megyei Önkormányzat 8/2020. (X. 29.) önkormányzati rendelettel jóváhagyott anyagának Szerkezeti terve a község belterületét, és külterületi pusztáit, majorjait települési térségbe sorolja. A külterület legnagyobb része – a jellemzően szántóföldi növénytermesztéssel érintett területek - mezőgazdasági térségbe kerültek besorolásra. Nagytormáspusztától északra és a déli határrészen kisebb erdőgazdálkodási térség is megjelenik. A vízfolyások és halastavak területe vízgazdálkodási térségbe tartozik.

3.2. A jelenlegi környezeti helyzet releváns, a tervvel összefüggésben lévő elemeinek ismertetése;

3.2.1. A terület azon környezeti jellemzőinek azonosítása, amelyeket a terv megvalósítása valószínűleg jelentősen befolyásol

Felszíni vizek védelme

Zomba területén lévő felszíni vízfolyások: a Hidas-patak, a Varjúvölgyi-árok, a faluban eredő Völgységi-Malom-árok és a Patlani-víz, illetve állóvíz a Völgységi-patak felduzzasztásával létesített halastó-rendszer Paradicsompusztától délkeletre.

A szántóföldi műveléssel hasznosított területeken főként felületi jellegű mezőgazdasági eredetű szennyezésekkel lehet számolni.

A települési szennyvíztisztítás szempontjából érzékeny felszíni vizek és vízgyűjtőterületük kijelöléséről szóló 240/2000. (XII. 23.) Korm. rendelet 2. számú melléklete szerint Zomba nem tartozik az érzékeny felszíni vizek vízgyűjtő területét kijelölő települések közé. A felszíni vizek mentén meghatározott vízgazdálkodási területen belül a területhasználatot és az építést a vízvédelem érdekeinek kell alárendelni.

A felszíni vizek minősége védelmének szabályairól szóló 220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet célja a felszíni vizek minőségének megóvása, fenntartása és javítása, a vízi és vízközeli, továbbá a felszíni víztől közvetlenül függő szárazföldi élőhelyek és élő szervezetek fennmaradásához szükséges feltételek biztosítása, a vízhasználatok biztonsága, az emberi egészség-, és a környezeti állapot megőrzése érdekében a szennyezések megelőzése és csökkentése. A Korm. rendelet 25. §-a kimondja, hogy szennyvízkibocsátással, közcsatornába vezetéssel kapcsolatos környezetvédelmi követelményeket a kibocsátó számára külön jogszabály szerinti engedélyben, - illetve azok hatálya alá nem tartozó külön jogszabály szerinti tevékenység esetén a felügyelőség által kiadott külön engedélyben - kell meghatározni.

A kibocsátási követelményeket:

a) környezeti hatásvizsgálat hatálya alá tartozó kötelezett tevékenységek esetén környezetvédelmi engedélyben,

b) a Kormány által külön rendeletben meghatározott egyes létesítmények tekintetében, egységes környezethasználati engedélyben,

c) környezetvédelmi-felülvizsgálat elvégzése esetén a környezetvédelmi működési engedélyben kell meghatározni.

A kormányrendelettel összhangban az egyes befogadókba vezethető szennyező és mérgező anyagokra vonatkozó határértékeket a vízszennyező anyagok kibocsátásaira vonatkozó határértékekről és alkalmazásuk egyes szabályairól szóló 28/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet írja elő. E rendelet 2. számú melléklete szerint a vizsgálati terület a 4. általánosan védett befogadók területi kategóriájába tartozik. Ezáltal a településen a 4. kategóriára vonatkozó határértékek az irányadók közvetlenül a befogadóba történő bevezetés esetén. Az egyes technológiákra vonatkozó határértékeket ugyanezen rendelet 1. sz. melléklete tartalmazza.

Felszín alatti vizek védelme

A környezet vízvédelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény, a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény, valamint a termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény egyaránt meghatároz általános következményeket a vizek és a föld védelme érdekében.

A felszín alatti vizek minőségét érintő tevékenységekkel összefüggő egyes feladatokról szól a 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet, melynek célja: a felszín alatti vizek jó állapotának biztosításával és annak fenntartásával, szennyezésének fokozatos csökkentésével és megelőzésével, hasznosítható készleteinek hosszú távú védelmére alapozott fenntartható vízhasználattal, a földtani közeg kármentesítésével összefüggő feladatok, jogok és kötelezettségek megállapítása. A rendelet hatálya - a magánszemélyek háztartási igényeit meg nem haladó tevékenységek, és az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény hatálya alá tartozó anyagok és tevékenységek kivételével - kiterjed a felszín alatti vízre és a földtani közegre, és a szennyező anyagra; a felszín alatti vizek és a földtani közeg állapotát érintő tevékenységekre.

A felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet 2. számú melléklete tartalmazza a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területek besorolásának a feltételrendszerét, a besorolásokat pedig a 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet tartalmazza, mely szerint Zomba község közigazgatási területe az érzékeny területek körébe sorolható.

A területen a talajvíz általában 4-6 m között, vagy még mélyebben helyezkedik el.

A szántóföldi műveléssel hasznosított területeken főként felületi jellegű mezőgazdasági eredetű szennyezésekkel lehet számolni. A gazdasági telephelyeken folytatott tevékenységek (növényvédőszer-gyártás, autójavítók, stb.) során talajba jutó szennyezőanyagok elszennyezhetik a környező területek termőtalaját, illetve a talajba való bemosódással a felszín alatti vizek állapotát veszélyeztetik. Az állattartó telepek trágyatárolói szintén terhelést jelentenek a talajra nézve.

A szennyvízcsatorna hálózat kiépítése és a rákötések megtörténtek, ezért a felszín alatti vizek kommunális eredetű szennyeződése megszűnőben van. Kivételt képeznek ez alól Szentgálszőlőhegy és Nagytormás területei, ahol nincs csatornahálózat. A településrészeken előforduló szennyvíz talajba történő szikkasztása nemcsak a talajt, hanem a felszíni és felszín

alatti vízkészleteket is szennyezi, amelynek következménye az élővizekben nitrogénfeldúsulás, eutrofizáció is lehet.

Zomba község területe üzemelő, vagy távlati vízbázis védelmi területet nem érint.

A 219/2004. (VII.21.) kormányrendelet szerint alapvető célkitűzés, hogy legkésőbb a Kvt.-ben meghatározott időpontig el kell érni, hogy a felszín alatti víztestek állapota feleljen meg a jó állapot, azaz a jó mennyiségi és minőségi állapot követelményeinek. Ennek érdekében úgy kell eljárni, hogy a felszín alatti vizek, illetve víztestek esetében:

- azok állapota ne romoljon;

- a tevékenység következtében kialakult jelentős és tartósan kedvezőtlen irányú állapotváltozás megforduljon;

- a felszín alatti víztestek jó mennyiségi és minőségi állapotára vonatkozó követelmények a kockázatos helyzetű víztestek kivételével teljesüljenek;

- a kockázatos helyzetű víztestek állapota fokozatosan javuljon;

- a tartósan károsodott felszín alatti víz és a földtani közeg nyilvántartásba és ellenőrzés alá kerüljön, és állapota kármentesítéssel javuljon.

A vizek védelme érdekében nitrátérzékeny területek kerültek kijelölésre az alábbi szempontok szerint: - geológiai okok (karsztos területek) - felszíni vizek minőségének biztosítása - nagy létszámú állattartó telepek, valamint a hozzájuk tartozó trágyatárolók területe. A nitrátérzékeny területek fizikai blokkazonosítóit MEPAR szinten történő közzétételét a 43/2007. (VI.1.) FVM rendelet melléklete tartalmazza. Zomba közigazgatási terülte teljes egészében nitrátérzékeny terület. A vizek nitrátszennyezésének megelőzése, csökkentése érdekében követendő helyes mezőgazdasági gyakorlat szabályait az 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet tartalmazza. **A melléklet előírásai a településen kötelezően betartandók!** Külterületi területeken is, ha lehetőség van rá, a csatorna-hálózatra való rákötés a vízvédelmi (és talajvédelmi) szempontból elvárható megoldás. A szennyvizek szikkasztása átmenetileg sem engedélyezhető a közigazgatási területen.

Földvédelem

A föld védelme kiterjed a föld felszínére és a felszín alatti rétegeire, a talajra, a kőzetekre és az ásványokra, ezek természetes és átmeneti forrásaira és folyamataira. A védelemnek magába kell foglalnia a talaj termőképességének, víz- és levegőháztartásának védelmét is.

Jelentős földfelszínt szennyező objektumok (ipari üzemek, veszélyes anyagraktárak) nem találhatók. A földfelszín terhelése elsősorban a mezőgazdasági termeléshez kapcsolódó szennyezésekből (bemosódások, kemikáliák) származik.

A Megyei Területrendezési Terv kiváló és jó termőhelyi adottságú szántóterületeket jelöl a közigazgatási terület nagy részén. A szántóföldi művelést nagy kiterjedésű, homogén táblákon végzik, melyeket nem tagolnak mezővédő erdősávok, vagy fasorok. Az intenzív művelés során a talaj mezőgazdasági kemikáliákkal terhelt. A talaj kiszáradásának megelőzésére, és a termőréteg megóvása érdekében mulcsozás, az elmaradt növényi részekkel való talajtakarás, talajkímélő művelés javasolt.

A talajvédelem érdekében a felszíni vízelvezetést korrekt rendszer kiépítésével meg kell oldani. A lehullott és káros szennyező anyagoktól mentes csapadék „helyben tartását" a zöldfelületeken, illetve burkolatlan gyepes árkokban történő szikkasztással meg kell oldani. A település területén a településrendezés eszközeivel is segíteni kell a talaj- és vízszennyezés veszélyével járó kemikáliák (növényvédőszerek, műtrágyák) használatának szabályozását, a közterületi és magán telkek gyom- és allergén növényektől mentesítésének kötelezettségét. Az ágazati jogszabályi előírások mellett, azokat kiegészítő előírások érvényesítésére helyi rendelet készítése javasolt.

A földtani közeg a természeti környezet és tájhasználat alapvető eleme, így kiemelt jelentőségű, hogy az antropogén hatásokkal szemben megfelelő védelmet biztosítsunk. Ezen célból környezetvédelmi vonatkozású engedély (egységes környezethasználati engedély, környezetvédelmi engedély, működési engedély) kizárólag a földtani közeg védelmének érvényesülése esetén adható. A földtani közeg elszennyeződésének megakadályozása érdekében kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy a beruházások megfelelő műszaki védelemmel valósuljanak meg. A műszaki védelem kiépítését minden esetben ellenőrzötten kell megvalósítani, annak megfelelőségét igazolni kell, a hatályos jogszabályok, szabványok figyelembe vételével.

A talaj és a vizek minőségét befolyásoló külső tényezők a vízellátás, a szennyvízelhelyezés, trágyakezelés és a csapadékvíz-elvezetés. A földtani közeg és a felszín alatti vizek állapotát érintő tevékenységek kivitelezése csak az elérhető legjobb technika illetve a leghatékonyabb megoldás alkalmazásával, ellenőrzött körülmények között történhet meg. Fokozott odafigyelés szükséges a szennyező anyag földtani közegbe történő közvetlen bevezetése

(ugyan úgy, mint a felszín alatti vizekbe történő közvetlen bevezetéskor is), esetében, ami szintén engedélyköteles tevékenység.

A településrendezési eszközök által a legjelentősebb talajra és a termőföldre kifejtett hatás a területfoglalás. A településrendezési eszközök felülvizsgálata során termőterület igénybevételével járó, újonnan beépítésre szánt területek kijelölése a tényleges területhasználatnak való átsorolásnál, illetve Nagytormás különleges mezőgazdasági terület kismértékű bővítésekor történt. A talajra, termőföldre érdemi hatásuk nem lesz a módosításoknak. A javasolt, de területhasználatukban már beépítésre szánt területként hasznosított területek egyike sem érint, sem az OTrT, sem a megyei terv övezeti tervlapján lehatárolt kiváló termőhelyi adottságú szántóterületet.

Levegőtisztaság-védelem

Zombán a levegőminőséget meghatározó szennyezőanyagok nagyobb felét a közlekedés, míg kisebbik felét a helyhez kötött források eredményezik. A közlekedési emissziókat a szén-monoxid, nitrogén-oxidok, korom és kén-dioxid szennyezőanyagok jellemzik.

A település közúti kapcsolatai jónak mondhatóak, hiszen a 65. sz. Szekszárd - Siófok II. rendű főút mentén fekszik, ezáltal azonban a közlekedés okozta légszennyező hatások nagyobb mértékűek, hiszen a községen átmenő forgalom viszonylag magas.

A 65. sz. főútból kiágazó 6533. jelű összekötő út biztosítja a Zombától délre fekvő Bonyháddal, illetve a nyugatra fekvő Tevellel való közúti kapcsolatot. Zombáról északkelet felé Nagytormáspusztán át kiépített helyi úton el lehet jutni a 6317. sz. Harc – Simontornya összekötő útig, melynek köszönhetően Kölesd, Medina, Szedres, stb. is viszonylag könnyen elérhető.

A községen vasútvonal nem halad át, a legközelebbi vasútállomás Szekszárdon található.

Fontos feladat a hiányosan kiépített, belterületi útszakaszok stabilizálása, illetve a megromlott állapotú részek kijavítása, a földes utak szilárd burkolattal történő kiépítése. Porterhelésre számíthatunk a mezőgazdasági munkák idején, amikor a talajmunkák során jelentős mennyiségű por kerül a levegőbe, valamint megnövekszik a tehergépjármű-forgalom is.

A településen jelentős légszennyező forrás nem található. A levegőminőség kedvező állapotának a fenntartása érdekében a jövőben csak olyan új tevékenységeket célszerű támogatni, melyek a lakókörnyezetet minimális mértékben terhelik.

A mezőgazdaság légszennyezése a porterhelésen túl a terményszárítók és állattelepek üzemeléséből származik. A településen több mezőgazdasági vállalkozás üzemeltet a telephelyén terménytisztító és szárítóberendezést melyek mindegyike rendelkezik légszennyező pontforrás működési engedéllyel. Ezen telephelyek távol fekszenek a lakóövezettől. Zombán több állattartó telep is található, ezek mindegyike nagyobb távolságra fekszik lakott területtől, így zavaró bűzhatást nem eredményez.

A lakossági fűtés a vezetékes gáz illetve az egyedi fa- és vegyestüzelésű kazánok között oszlik meg, nagyobb részben a gázfűtés jellemző. A fűtés következtében elsősorban kén-dioxid és szilárd anyagok levegőbe történő kikerülésével számolhatunk.

A hagyományos tüzelőberendezéssel végzett háztartási tüzelés jelentékeny légszennyező hatásának fő oka a nem tökéletes égés, mivel az egységnyi tüzelőanyag mennyisége a tökéletlen égés következtében lényegesen több szén-monoxid- és koromkibocsátást okoz, mint ha azt jól szabályozható, korszerű nagyüzemi kazánokkal végeznék.

A fatüzelés viszonylag alacsony hőmérsékletű égéssel történik, így nitrogénoxid kibocsátást nem eredményez. Mivel a fa ként nem tartalmaz, elmarad a kén-dioxid kibocsátás is. Ezzel szemben jelentős a szilárd nem toxikus légszennyezőanyag (pernye) kibocsátás.

A jó szabályozási lehetőség következtében a gáztüzelés viszonylag kis mértékű szén-monoxid kibocsátást eredményez. Mivel a gáz kéntartalma jelentéktelen, gyakorlatilag kén-dioxid nem keletkezik. A magas égési hőmérséklet miatt nitrogén-oxid kibocsátással kell számolni, de szilárd szennyeződés gyakorlatilag nem keletkezik. Megállapítható, hogy a fatüzelés mellett a gáztüzelés okozza a legkisebb környezetszennyezést.

A település légszennyezettségi állapotáról mérési adatok nem állnak rendelkezésre. A kibocsátások vizsgálata alapján a légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X.7.) KvVM rendelet alapján Zomba az „F" zónacsoportba sorolható, azaz azon területek közé tartozik, ahol a légszennyezettség az alsó vizsgálati küszöböt nem haladja meg.

A hagyományos szén-, fa- esetleg olajtüzelésű fűtésből származó légszennyező anyagok-szén-monoxid és kén-dioxid, korom, pernye - mennyisége a jó levegő-minőséget lényegesen befolyásolhatja, ezért a fűtési időszakban a levegő minősége rosszabb, mint azon kívül.

A faluban jellemzően kialakult az a gyakorlat, hogy a lehullott faleveleket, elszáradt kerti növényeket égetéssel semmisítik meg. A levegő tisztasági mutatóinak megőrzésében jelentős előrelépést jelentene a lakosság komposztálási szokásainak változása.

A település levegő minőségében jelentős szerepet betöltő közterületi zöldfelületeket más terület felhasználás számára megszűntetni nem lehet. A jelentős környezeti zavaró hatással, így légszennyezéssel járó közúti közlekedéshez biztosított közúthálózatot a településszerkezeti tervnek megfelelően úgy kell fejleszteni, hogy a közúti forgalom a védendő lakóterületek környezetében a lehetséges legkisebb mértékű, csillapított jellegű legyen. Jelentős légszennyező anyag keletkezésével járó új gazdasági tevékenység számára gazdasági terület a város területén belül nem biztosítható.

A település levegőminőségi besorolása összességében kedvezőnek tekinthető. A levegő tisztaságának védelmét a 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet (továbbiakban: Rendelet) szabályozza részletesen, melynek 3. §-a alapján a levegővédelmi követelményeket az országos és regionális környezetvédelmi, illetve társadalmi, gazdasági programok, tervek, a területfejlesztési, terület- és településrendezési tervek, településfejlesztési koncepció kidolgozása során, valamint a helyi önkormányzatok környezetvédelmi programjaiban, a gazdálkodó szervezetek terveiben és a műszaki tervezésben érvényesíteni kell.

A felülvizsgált tervben új elemként jelenik meg a község rendezési tervében tervezett kerékpárút. A kerékpározás ösztönzésének alapfeltétele a megfelelő infrastruktúra kialakítása, mely hosszútávon csökkentheti a gépjármű forgalmat.

A rendezési tervben megjelenő elkerülő út megvalósulása esetén jelentősen csökkentené a település légszennyezettségét, mert nagymértékben csökkenne a településen átmenő forgalom.

A település belső úthálózatának fejlesztése is meghatározóan fontos a levegő védelme szempontjából. A kertvárosias lakóterületeken még sok olyan utca van, amely burkolatlan, így a közlekedési eredetű porszennyezés jelentős. Az utcák rendezése, a felszíni csapadékvíz elvezetés kialakításával, az utak burkolásával és fasorok telepítésével oldható meg. A zöldítési lehetőségek tervezése Zombán még jelentős környezeti állapot javulást segíthetnek elő.

A tájrendezési javaslattal összhangban levegőminőség-védelmi szempontból is javasolt az utcák fásításával komolyabban foglalkozni. A fasorok nagymértékben javítják a mikroklímát, megszűrik az ülepedő port, ezáltal javítják a lakókörnyezet minőségét, így nagy jelentőségűek

a település zöldfelületi rendszerében. Mindezek figyelembevételében **szorgalmazni kell a fásítást a település utcáiban.**

Hulladékgazdálkodás, hulladékkezelés

Zombán a Zomba Önkormányzat Képviselő-testületének 9/2013. (IX.26.) önkormányzati rendelete a köztisztaság fenntartásáról és a települési hulladékgazdálkodásról rendelkezik. Az Önkormányzat kötelező helyi hulladékgazdálkodási közszolgáltatást szervez és tart fenn a települési hulladék rendszeres gyűjtésére, elszállítására, ártalmatlanítására és kezelésére. A szilárd kommunális hulladék begyűjtését és elszállítását az ALISCA TERRA Regionális Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. biztosítja hetente egy alkalommal. Szelektív hulladékgyűjtés havonta 1 alkalommal, házhoz menően, lomtalanítási akció évente egyszer igényelhető, és a közszolgáltatás keretében a zöldhulladék elszállítása is szervezett formában havi rendszerességgel működik. A legközelebbi hulladékudvar Szekszárdon található.

A településen keletkezett hulladék összetétele rendkívül inhomogén, nagy szervesanyag tartalmú háztartási hulladék mellett tartalmazhat még vegyes kerti és veszélyes hulladékot (növényvédő szeres göngyöleg, lejárt szavatosságú gyógyszer, használt elem stb.) is, ezért elhelyezését rendkívüli gondossággal kell megoldani. A szerves anyag tartalmú hulladékok mennyiségének csökkentésére a házi komposztálás javasolt.

Az ingatlanhasználó az ingatlanán keletkező vagy birtokába került települési hulladékot a környezet szennyezését megelőző, károsítását kizáró módon köteles gyűjteni. Háztartási hulladékot felhalmozni nem szabad, azt az ingatlanhasználók a szállítási napokon a Közszolgáltatónak kötelesek átadni. A településen törekedni kell arra, hogy minden ingatlanhasználó rendelkezzen közszolgáltató szerződéssel, megelőzve az illegális hulladéklerakásokat.

A termelő üzemeknél keletkező hulladékok telephelyen belüli gyűjtéséről, nyilvántartásáról, és elszállíttatásáról a hulladékkal kapcsolatos nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségekről szóló 309/2014. (XII. 11.) Korm. Rendelet előírásait betartva a telephelyek üzemeltetőjének kell gondoskodni.

A veszélyes hulladékokkal kapcsolatos teendőket a veszélyes hulladékkal kapcsolatos egyes tevékenységek részletes szabályairól szóló 225/2015. (VIII. 7.) Korm. rendelet szabályozza. A termelőknél keletkező veszélyes és nem veszélyes hulladékokat csak hatósági engedéllyel rendelkező szakcég szállíthatja el!

A gazdasági területeken keletkező kommunális, termelési és veszélyes hulladékok elszállíttatásáról a hulladék termelőjének kell gondoskodnia a mindenkori szabályozásnak megfelelően.

A településrendezési eszközök felülvizsgálata a hulladékgazdálkodásra hatással nincs.

Zaj és rezgésvédelem

A tervezés során alapvető feladat a lakosság megfelelő környezeti komfortérzetének biztosítása érdekében a zajhelyzet vizsgálata. Az akusztikai vizsgálat során a beépített környezet zajhelyzetét értékeltük. Ennek során értékelésre került a zajt kibocsátó létesítmények és a közlekedés hatása települési környezetre.

A környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X.29.) Korm. rendelet szab keretet azokra a tevékenységekre és létesítményekre vonatkozóan, melyek környezeti zajt vagy rezgést okozhatnak. A település helyi zajvédelmi rendelettel nem rendelkezik.

Közlekedési zaj

Zomba településen csak a közúti közlekedésből eredő zajterheléssel szükséges számolni, egyéb közlekedési létesítmény (vasútvonal, repülőtér) a településen nem található.

A közlekedési zajok legfőképp a lakott területet átszelő 65. számú, viszonylag nagy forgalmú úttól származnak. A közúti forgalom mértékét 2019. évi forgalomszámlálási adatok alapján határoztuk meg, melynek alapjául az Magyar Közút Nonprofit Zrt. által kiadott anyag szolgált. Az adatok alapján számítással meghatároztuk a közúti közlekedés által okozott környezeti zajterhelést az ÚT 2-1.302. számú útügyi műszaki előírás alapján.

A forgalom változás tendenciáinak megismerése érdekében megvizsgáltuk, hogy az elmúlt 10 évben hogyan változott az út terheltsége. A 10 évvel korábbi adatokhoz mérten jelentősen nőtt a személygépjármű forgalom a településen, akárcsak a tehergépjármű forgalom.

Az 65. számú főút 4963. számú számlálóállomáson 2010-ben és 2019-ben közölt adatok a következők voltak:

	Járműkategória		
	I.	II.	III.
	(jármű/nap)		
2010	2433	548	442

2019	3133	1207	273

Egyes járműkategóriákhoz tartozó nappali óraforgalom:

$Q1_n$=0,91*ÁNF1/16 = 178,2

$Q2_n$=0,91*ÁNF2/16 = 68,65

$Q3_n$=0,90*ÁNF3/16 = 15,35

Egyes járműkategóriákhoz tartozó éjszakai óraforgalom:

$Q1_n$=0,09*ÁNF1/8 = 35,25

$Q2_n$=0,09*ÁNF2/8 = 13,58

$Q3_n$=0,1*ÁNF3/8 = 3,41

Az egyenértékű A-hangnyomásszint értéke (egyenletesen áramló forgalom esetén), v_{meg}=50 km/h

L_{Aeq} (d=7,5 m) nappal = 67,2 dB

L_{Aeq} (d=7,5 m) éjjel = 60,3 dB

A közlekedéstől származó zaj terhelési határértékeit a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet 3. melléklete tartalmazza. A vizsgált 65. számú főút besorolása alapján a II. rendű főútra vonatozó határértékek a mérvadók.

II. rendű főút:

Területi funkció	Megengedett egyenértékű A-hangnyomásszint L*Aeq*, dB	
	nappal 6-22h	éjjel 22-6h
Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű)	65	55

Az elvégzett zajkibocsátás számítás eredményét a zajterhelési határértékkel összehasonlítva megállapíthatjuk, hogy a 65. számú út középvonalától 7,5 m távolságra a közlekedés okozta zajterhelés **mind nappal mind éjjel meghaladja** a lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias telepszerű beépítéssel) funkciójú területekre vonatkozó **határértékeket**.

Az 65. számú főútból ágazik ki a község belterületén a 6533 - Zomba-Bonyhád összekötő út, mint országos mellékút. Az út forgalmi adatai szerint az elmúlt években a mellékút

személyforgalma nőtt, a teherforgalom azonban csökkenő tendenciát mutat. Az út forgalmi adatai a 8801 számú számlálóállomáson 2019-ben a következők:

	Járműkategória		
	I.	II.	III.
	(jármű/nap)		
2010	698	286	141
2019	818	248	106

Egyes járműkategóriákhoz tartozó nappali óraforgalom:

$Q1_n$=0,91*ÁNF1/16 = 46,5

$Q2_n$=0,91*ÁNF2/16 = 14,1

$Q3_n$=0,90*ÁNF3/16 = 5,96

Egyes járműkategóriákhoz tartozó éjszakai óraforgalom:

$Q1_n$=0,09*ÁNF1/8 = 9,2

$Q2_n$=0,09*ÁNF2/8 = 2,79

$Q3_n$=0,1*ÁNF3/8 = 1,325

Az egyenértékű A-hangnyomásszint értéke (egyenletesen áramló forgalom esetén), v_{meg}=50 km/h

L_{Aeq} (d=7,5 m) nappal = 61,4 dB

L_{Aeq} (d=7,5 m) éjjel = 54,6 dB

A közlekedéstől származó zaj terhelési határértékeit a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet 3. melléklete tartalmazza. A vizsgált 6533. számú út besorolása alapján a gyűjtőút, összekötőút és bekötőút vonatozó határértékek a mérvadók.

Gyűjtőút, összekötőút, bekötőút, egyéb közút:

Területi funkció	**Megengedett egyenértékű A-hangnyomásszint L*Aeq*, dB**	
	nappal 6-22h	éjjel 22-6h
Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű)	60	50

A zajkibocsátás és a zajterhelési határérték összehasonlítása alapján megállapíthatjuk, hogy az út középvonalától 7,5 m távolságra a közlekedés okozta zajterhelés **mind nappal mind éjszaka meghaladja** a lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias telepszerű beépítéssel) funkciójú területekre vonatkozó határértékeket.

A település belterületének további részein csak a helyi közlekedés hatásai érvényesülnek, így a közlekedésből eredő zajterhelés részletesebb vizsgálatát a többi útra nem tartjuk indokoltnak.

Összefoglalva: a településen áthaladó 65. számú másodrendű főút, illetve a 6533. számú országos mellékút forgalmi adatai alapján a település közlekedésből eredő zajterhelése nem elhanyagolható. A legjelentősebb túllépés a 65. számú főút éjszakai forgalmából adódik. A jelentős környezeti zavaró hatással, így zaj- és rezgésterheléssel járó belterületi úthálózatot is úgy kell fejleszteni, hogy a forgalom a védendő területek környezetében a lehetséges legkisebb mértékű, csillapított jellegű legyen.

Üzemi zaj

A zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló országos hatókörű jogszabály üzemi eredetű zajterhelésre vonatkozó határértékeit a zajforrást üzemeltetőnek be kell tartani. Az üzemi tevékenység zavaró mértékű – lakóterületi határértéket meghaladó - zajterhelésétől mentesíteni kell a védendő lakó- és intézményterületeket. A védőtávolságok mértéke – amennyiben azt nem külön jogszabály írja elő kötelező jelleggel - a zavaró környezeti hatások mérséklését eredményező környezetvédelmi célú technológiai változtatások esetén, környezeti hatáselemzést tartalmazó szakértői anyagokra alapozottan módosítható.

Az üzemi létesítményektől származó zajterhelés ellen a településszerkezeti terv úgy óvja a lakóterületeket, hogy közvetlen szomszédságukban nem jelöl ki új gazdasági területeket. A felülvizsgálat során történt módosítások zaj szempontú értékelése során azt vizsgáltuk, hogy az egyes területi átsorolások együtt járhatnak-e határérték módosulásokkal.

Az üzemi és szabadidős zajforrások zajterhelési határértékeit a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet 1. számú melléklete tartalmazza. Zombára releváns határértékek a következők.

Zajtól védendő terület	Határérték (LTH) az LAM megítélési szintre (dB) nappal 06-22 óra	Határérték (LTH) az LAM megítélési szintre (dB) éjjel 22-06 óra

Lakóterület (falusias), különleges területek közül az oktatási létesítmények területe, a temetők, a zöldterület	50	40
Vegyes terület	55	45
Gazdasági terület	60	50

A zajvédelmi szempontból releváns változások értékelése:

1. Az új lakóterületek Lf – falusias lakóterület övezeti besorolásba kerültek, ami az esetlegesen létesülő új lakóingatlanoknak a legnagyobb védettséget biztosítja.

2. Gazdasági terület fejlesztésként újként jelenik meg Nagytormáspuszta ipari üzem (Anrofém) bővítésére szánt terület. Az új gazdasági terület közvetlenül a többi gazdasági területhez kapcsolódik, védendő területtel nincs szomszédságban, zajvédelmi szempontból nem jelent problémát.

3. Nagytormáspuszta, Tanyatormási sertéstelep, Zombai major, Andormajor, Paradicsompuszta és a Szentgál-szőlőhegyi borászat üzemi területei különleges mezőgazdasági üzemi területbe kerültek átsorolásra. Az átsorolás zajvédelmi szempontból változást nem jelent.

Az új létesítmények telepítésénél fokozott figyelmet kell fordítani a zajvédelmi határértékek, előírások betartására. Ezek használatbavétele, üzembe helyezése során műszeres mérésekkel kell ellenőrizni, illetve igazolni a megengedett zajterhelési határértékek teljesülését. Törekedni kell arra, hogy a zaj- és rezgésártalmak minimalizálására már a telepítéskor történjenek intézkedések.

A terv szerint fejlesztések esetén törekedni kell arra, hogy a jelenlegi megfelelő állapot maradjon fenn.

Épített környezetre, településre gyakorolt hatások

A településen világörökség, valamint világörökség várományos terület nem található.

A községben egyetlen műemléki védettség alatt álló objektuma a római katolikus templom. A templom területfelhasználása a terv szerint nem változik, településközpont övezetben marad, mellette kis zöldterülettel. A műemlék templom környezetében falusias lakóterületek találhatók, ugyancsak a kialakult állapotokhoz igazodva, ezek sem veszélyeztetik a műemlék állapotát, fennmaradását illetve településképi megjelenését.

A műemlékekhez műemléki környezet tartozik a műemlékek közvetlen környezetének védelme érdekében, hogy a jövőbeli beavatkozások ne rontsák a műemlékek látványát.

Ezen kívül a helyi védelem jogintézménye szolgál a műemléknek nem minősülő, de a település számára a helyi hagyományok, illetve a településkép szempontjából fontos épületek, emlékművek, útmenti keresztek megőrzésére, védelmére.

A községben a karakteres népi épületek közül 40 darabot az Önkormányzat már a korábbi településrendezési tervében helyi védelem alá helyezett. A lista 22 tételre rövidítve került átvételre az új településképi rendeletbe. A népi lakóépületek mellett Zomba karakteres építészeti értéke a községháza épülete a szomszédságában álló művelődési házzal és régi iskola-épülettel (Alkotmány u. 1.). A településen markáns karakter-alkotó épületek a kastélyok-kúriák, és a körülöttük még fennmaradt régi uradalmi épületek. Zombán a Dőry-család tagjai több uradalmi központot, majorságot létesítettek, melyek leginkább a XIX. századi kataszteri térképen tanulmányozhatók, ugyanis mára e majorságok jó része eltűnt, vagy szinte teljesen átalakult.

A történelmi településrészen nagy számban maradtak fenn a fésűs beépítésű, a tolnai sváb falvakra jellemző népi lakóházak, melyek még ma is meghatározzák a település karakterét. E házak többsége a XIX. század végén - XX. század elején épült. Sajnos ezen épületek nagy része az idők során átalakításokat szenvedett, pl. a tornácok beépítésével, a nyílászárók valamint a tetőhéjazat cseréjével, a homlokzati ornamentika eltüntetésével. E házak jellemzően előkert nélkül az utcafronton sorakoznak, jellemző a faoszlopos oldaltornác, cserépfedésű csonkakontyolt nyeregtető, a két utcai ablak és a szolid, mégis látványos homlokzati vakolatdísz (utóbbi sajnos a felújítások, átalakítások során egyre fogyatkozik).

Zomba község településképének védelméről szóló 13/2017. (XII. 31.) ök. rendelet tartalmazza a község helyi védelem alá helyezett építészeti értékeit. A településrendezési tervhez Örökségvédelmi hatástanulmány is készült elsődlegesen a műemléki és régészeti értékek helyzetének bemutatására.

Az épített környezet konfliktusai, problémái:

A településen több lakatlan épület is található, amelynek következtében az épületek állaga romlik, a telkek területei helyenként gondozatlanok.

A belterületen áthaladó 65. számú főút átmenő forgalmából származó por-, zaj-, rezgésterhelések az út menti épületekben élőkre, illetve az épületek állagára negatív hatással vannak.

A településrendezési terv módosításai az épített környezet védendő elemeire nincsenek hatással.

Régészeti örökség védelme

A településrendezési tervez dr. K. Németh András által készített Örökségvédelmi hatástanulmány régészeti szakterületi munkarésze részletesen bemutatja a község régészeti lelőhelyeit, melyek a következők:

1. Zomba – Szentgál, Szőlőhegy-kastély (Zomba 1)
Lelőhely-azonosító: 23298
A lelőhely megjelölése: ismeretlen korú csontvázas sír, újkori telep
A lelőhely besorolása: nyilvántartott

2. Zomba – Kálvária-dűlő (Zomba 2)
Lelőhely-azonosító: 36925
A lelőhely megjelölése: középkori telep, középkori templom, középkori temető
A lelőhely besorolása: nyilvántartott

3. Zomba – Felső-Patlan (Zomba 3)
Lelőhely-azonosító: 49522
A lelőhely megjelölése: középkori telep, középkori templom, középkori temető
A lelőhely besorolása: nyilvántartott

4. Zomba – Rákóczi u. 120. (Zomba 4)
Lelőhely-azonosító: 23245
A lelőhely megjelölése: római kori sír
A lelőhely besorolása: nyilvántartott

5. Zomba – Takarék (Zomba 5)
Lelőhely-azonosító: 54398
A lelőhely megjelölése: újkori templom

A lelőhely besorolása: nyilvántartott

6. Zomba – Kecskehegy (Zomba 6)
Lelőhely-azonosító: 54400
A lelőhely megjelölése: avar kori temető
A lelőhely besorolása: nyilvántartott

7. Zomba – Paradicsompuszta (Zomba 7)
Lelőhely-azonosító: 54401
A lelőhely megjelölése: római kori telep
A lelőhely besorolása: nyilvántartott

8. Zomba – Paradicsompuszta II. (Zomba 8)
Lelőhely-azonosító: 54404
A lelőhely megjelölése: késő neolit (Lengyel-kultúra) telep, késő neolit (Lengyel-kultúra) temető
A lelőhely besorolása: nyilvántartott

9. Zomba – Paradicsompuszta III. (Zomba 9)
Lelőhely-azonosító: 54407
A lelőhely megjelölése: késő rézkori (Baden-kultúra) telep
A lelőhely besorolása: nyilvántartott

10. Zomba – Újföldi-dűlő (Zomba 10)
Lelőhely-azonosító: 54408
A lelőhely megjelölése: középső bronzkori (mészbetétes edények népének kultúrája) telep, kelta telep, római kori telep, római kori épület
A lelőhely besorolása: nyilvántartott

11. Zomba – Alsópatlan (Zomba 11)
Lelőhely-azonosító: 54411
A lelőhely megjelölése: ismeretlen korú vár
A lelőhely besorolása: nyilvántartott

12. Zomba – Szentgál-puszta, Sánci-dűlő (Zomba 12)
Lelőhely-azonosító: 74719
A lelőhely megjelölése: ismeretlen korú körárkos temető
A lelőhely besorolása: nyilvántartott

13. Zomba – Szentgál-puszta, Alsó-Hegyes-dűlő (Zomba 13)
Lelőhely-azonosító: 74721
A lelőhely megjelölése: őskori telep, kelta telep, római kori telep, római kori épület
A lelőhely besorolása: nyilvántartott

14. Zomba – Szentgáli-dűlő (Kakasd 4)
Lelőhely-azonosító: 28510
A lelőhely megjelölése: őskori telep, római kori telep, középkori telep
A lelőhely besorolása: nyilvántartott

15. Zomba – Kerek-domb
Lelőhely-azonosító: folyamatban
A lelőhely megjelölése: török kori (?) telep
A lelőhely besorolása: nyilvántartott

16. Zomba – Szentgáli-dűlő I.

Lelőhely-azonosító: folyamatban
A lelőhely megjelölése: őskori telep, római kori telep
A lelőhely besorolása: nyilvántartott

17. Zomba – Szentgáli-dűlő II.
Lelőhely-azonosító: folyamatban
A lelőhely megjelölése: őskori telep, római kori telep
A lelőhely besorolása: nyilvántartott

18. Zomba – Szentgáli-dűlő III.
Lelőhely-azonosító: folyamatban
A lelőhely megjelölése: késő neolit (Lengyel-kultúra) telep, késő rézkori (Baden-kultúra) telep, középső bronzkori (mészbetétes) telep, római kori telep, török kori telep
A lelőhely besorolása: nyilvántartott

19. Zomba – Hosszúoldali-dűlő
Lelőhely-azonosító: folyamatban
A lelőhely megjelölése: Árpád-kori telep
A lelőhely besorolása: nyilvántartott

20. Zomba – Páskomi-dűlő I.
Lelőhely-azonosító: folyamatban
A lelőhely megjelölése: Árpád-kori telep
A lelőhely besorolása: nyilvántartott

21. Zomba – Páskomi-dűlő II.
Lelőhely-azonosító: folyamatban
A lelőhely megjelölése: ismeretlen korú csontvázas sír
A lelőhely besorolása: nyilvántartott

22. Zomba – Kiszombai-dűlő
Lelőhely-azonosító: folyamatban
A lelőhely megjelölése: török kori telep
A lelőhely besorolása: nyilvántartott

A település közigazgatási határain belül külön jogszabályban fokozottan védett vagy kiemelten védett régészeti lelőhely nem található.

A településrendezési tervben történt egyes változások régészeti örökségre gyakorolt hatásai a következőképpen értékelhetők:

1. Új lakóterületi fejlesztésre szánt területek kerültek kijelölésre az iskolától nyugatra felparcellázott területen (65/1, 68/8-29 hrsz.):

Ismert régészeti lelőhelyet nem érint. Az újonnan létesülő lakóterületeken régészeti lelet, jelenség vagy emlék váratlan előkerülése esetén azt a jogszabályban meghatározott módon be kell jelenteni, a tevékenységet szüneteltetni majd ezt követően az illetékes, feltárásra jogosult intézmény elvégzi a mentő feltárást.

2. Új lakóterületi fejlesztésre szánt terület az Ady Endre utca északi részének nyugati oldala:

Ismert régészeti lelőhelyet nem érint. Az újonnan létesülő lakóterületeken régészeti lelet, jelenség vagy emlék váratlan előkerülése esetén azt a jogszabályban meghatározott módon be kell jelenteni, a tevékenységet szüneteltetni majd ezt követően az illetékes, feltárásra jogosult intézmény elvégzi a mentő feltárást.

3. Távlati lakóterület-fejlesztési lehetőségként jelenik meg az Alkotmány utca – Kossuth utca – Széchenyi utca – Hunyadi utcák által határolt tömbbelső;

Ismert régészeti lelőhelyet nem érint. Az újonnan létesülő lakóterületeken régészeti lelet, jelenség vagy emlék váratlan előkerülése esetén azt a jogszabályban meghatározott módon be kell jelenteni, a tevékenységet szüneteltetni majd ezt követően az illetékes, feltárásra jogosult intézmény elvégzi a mentő feltárást.

4. Távlati lakóterület-fejlesztési lehetőségként jelenik meg a Dózsa György utca nyugati oldala.

A fejlesztési terület a 6. számú lelőhelyet kis mértékben érinti.

6. Zomba – Kecskehegy (Zomba 6)
Lelőhely-azonosító: 54400
A lelőhely megjelölése: avar kori temető
A lelőhely besorolása: nyilvántartott
Az eddig a területen folytatott intenzív mezőgazdasági műveléshez képest az átsorolás segítheti a régészeti örökség védelmét. Beépítés esetén biztosítani kell, hogy minden nyilvántartott lelőhelyet érintő munkálat esetében, biztosított legyen a régészeti felügyelet.

5. Gazdasági terület fejlesztésként újként jelenik meg Nagytormáspuszta ipari üzem (Anrofém) bővítésére szánt terület (0178/8-9, 0178/44 hrsz. keleti része):

Ismert régészeti lelőhelyet nem érint. Az újonnan létesülő lakóterületeken régészeti lelet, jelenség vagy emlék váratlan előkerülése esetén azt a jogszabályban meghatározott módon be kell jelenteni, a tevékenységet szüneteltetni majd ezt követően az illetékes, feltárásra jogosult intézmény elvégzi a mentő feltárást.

6. Gazdasági terület fejlesztésként jelenik meg a Benzinkút környéki kereskedelmi-szolgáltató terület (meglévő benzinkút 03/2, autómosó 989) és környező mezőgazdasági telephelyek:

Ismert régészeti lelőhelyet nem érint. Az újonnan létesülő lakóterületeken régészeti lelet, jelenség vagy emlék váratlan előkerülése esetén azt a jogszabályban meghatározott módon be kell jelenteni, a tevékenységet szüneteltetni majd ezt követően az illetékes, feltárásra jogosult intézmény elvégzi a mentő feltárást.

7. Fejlesztési területként jelenik meg a Vásártér (többféle funkció – kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület- megtelepítésére alkalmas tartalék terület 0112/10, 0112/22 hrsz.)

Ismert régészeti lelőhelyet nem érint. Az újonnan létesülő lakóterületeken régészeti lelet, jelenség vagy emlék váratlan előkerülése esetén azt a jogszabályban meghatározott módon be kell jelenteni, a tevékenységet szüneteltetni majd ezt követően az illetékes, feltárásra jogosult intézmény elvégzi a mentő feltárást.

8. Fejlesztési területként jelenik meg a Kossuth u. vége tervezett mezőgazdasági telephely 519-521 hrsz.

Ismert régészeti lelőhelyet nem érint. Az újonnan létesülő lakóterületeken régészeti lelet, jelenség vagy emlék váratlan előkerülése esetén azt a jogszabályban meghatározott módon be kell jelenteni, a tevékenységet szüneteltetni majd ezt követően az illetékes, feltárásra jogosult intézmény elvégzi a mentő feltárást.

9. Fejlesztési területként jelenik meg az Andormajor környéki tartalék kereskedelmi-szolgáltató területek 0112/164-169, 0152/10-15 hrsz.

Ismert régészeti lelőhelyet nem érint. Az újonnan létesülő lakóterületeken régészeti lelet, jelenség vagy emlék váratlan előkerülése esetén azt a jogszabályban meghatározott módon be kell jelenteni, a tevékenységet szüneteltetni majd ezt követően az illetékes, feltárásra jogosult intézmény elvégzi a mentő feltárást.

10. Fejlesztési területként jelenik meg Szentgálszőlőhegy tartalék kereskedelmi-szolgáltató terület 0101/19-23 hrsz.

Ismert régészeti lelőhelyet nem érint. Az újonnan létesülő lakóterületeken régészeti lelet, jelenség vagy emlék váratlan előkerülése esetén azt a jogszabályban meghatározott módon be kell jelenteni, a tevékenységet szüneteltetni majd ezt követően az illetékes, feltárásra jogosult intézmény elvégzi a mentő feltárást.

Természet és tájvédelem

A közigazgatási területen levő táji-, természeti értékeket a tervhez készült „Tájrendezési javaslat" részletesen vizsgálja. Zomba településrendezési eszközeinek felülvizsgálatának tervezett területfelhasználási módosításai nem érintenek országos védettség alatt álló, sem Natura 2000 területet. Az egyes területekhez tartozóan a szakági anyag olyan javaslatokat fogalmaz meg, melyek összhangban vannak mind az országos, mind a területi környezetvédelmi stratégiákkal.

3.2.2. Az emberek egészségi állapotára, életminőségére, társadalmi, gazdasági helyzetére gyakorolt hatások

A településrendezési eszközök megvalósulása a lakosság egészségi állapotára, életminőségére közvetlen negatív hatást várhatóan nem okoz. A területhasználat változások, melyek a jelenlegi jogszabályok szerinti területfelhasználási egységbe való sorolást irányozzák elő, nem befolyásolják az emberek életminőségére vonatkozó körülményeket. A cél megvalósulása érdekében fontos az építési engedélyezés során a környezeti és zöldfelületi feltételek betartásának ellenőrzése.

A tervezett fejlesztéseknek lehet közvetlen, hosszabb távon érvényesülő pozitív gazdasági és társadalmi hatásai.

3.2.3. A környezeti állapot egyéb jellemzőinek értékelése (eltartóképesség, terhelhetőség)

A felülvizsgálat során javasolt módosítások vizsgálata alapján jelentős mértékű, a környezeti állapotot veszélyeztető környezeti hatás bekövetkezése a terv távlatán túl sem várható, nem prognosztizálható. Így a területfelhasználási egység módosítások és a közlekedési infrastruktúra fejlesztések további természet- és környezetvédelmi célú vizsgálatot csak a 314/2005. (XII.25.) Korm. r. hatálya alá tartozó tevékenységek illetve engedélyezések későbbi megjelenése esetében szükséges.

3.2.4. A fennálló környezeti konfliktusok, problémák leírása

A mezőgazdaságilag művelt területeken, köztük a domboldali kertes területeken törekedni kell a talaj erózió megakadályozására (termőtalajok minőségének megóvásával, művelési mód és művelési irány megválasztásával). A dűlőutak és árkok mentén szorgalmazni kell további erdősávok telepítését.

Zomba területén a szennyvízhálózatot kiépítették, a csatornahálózatra való csatlakozások aránya magas. A többi ingatlanon közműpótló aknában gyűjtik a szennyvizet, melynek egy része elszikkad. Új létesítmények, épületek esetében – ahol az megoldható – szorgalmazni kell a csatornahálózatra való csatlakozást. Egyéb esetekben a szociális szennyvizek gyűjtését szakszerűen kialakított vízzáró, szivárgásmentes közműpótlókkal kell megoldani a felszín alatti vizek minőségének védelme érdekében. Javasolható a településen található szennyvízgyűjtő aknák állapotának, minőségének felmérése. Javasoljuk, hogy az önkormányzat kényszerítse ki a bizonytalan vízzáróságú gyűjtők lecserélését ott, ahol nem igazolható az elvárt minőségű közműpótló berendezések megléte.

A község csapadékvíz elvezetése többnyire nyílt árkos rendszerű. A belterületen a csapadékvíz elvezetés nem mindenhol megoldott. A csapadékvíz-elvezető árkok kiépítéséről, a meglévők rendszeres karbantartásáról, tisztításáról gondoskodni szükséges.

A kommunális hulladék szervezett gyűjtése megoldott, szelektív hulladékgyűjtés havonta 1 alkalommal, lomtalanítási akció évente egyszer van, és a közszolgáltatás keretében a zöldhulladék elszállítása is szervezett formában működik. A zöldhulladék elszállítása helyett szorgalmazni kell a házi komposztálást a szerves hulladék mennyiségének csökkentése érdekében.

A településen a hulladékkezelést a jogszabályoknak megfelelően folyamatosan biztosítani kell. Annak érdekében, hogy a kommunális hulladék közé ne kerüljön veszélyes hulladék, az önkormányzatnak tájékoztatnia kell a lakosságot a probléma nagyságáról és megoldási lehetőségeiről.

A gazdasági területeken keletkező kommunális, termelési és veszélyes hulladékok elszállíttatásáról a hulladék termelőjének kell gondoskodnia a mindenkori szabályozásnak megfelelően.

A településen a gázhálózatot kiépítették, a rákötések aránya viszonylag magas. A fűtést a település fennmaradó részén főként fatüzeléssel oldják meg. A fűtési emisszió csökkentése érdekében a gázhálózatra való csatlakozásokat szorgalmazni kell. A vegyes tüzelésű kazánokban a hulladék égetését meg kell akadályozni.

A közlekedésből eredő lészennyezőanyag-kibocsátás a belterületet átszelő út nagy forgalma miatt egyes időszakokban számottevő lehet. A belterületi utak javítása, karbantartása, továbbá az út menti fásítás javasolt a felverődő por csökkentése érdekében.

A településen légszennyező ipari üzemek nincsenek. Új légszennyező pont- és diffúz forrásokat csak a környezetvédelmi hatóság engedélyével lehet létesíteni a határértékek betartása mellett. Bűzt okozó létesítmény telepítése esetén a védelmi övezet kialakítása szükséges a környezetvédelmi hatóság előírásai szerint az elérhető legjobb technika alkalmazása mellett.

A település lakóterületein a főút mentén a közlekedésből származó zaj éjszaka és nappal is meghaladja a vonatkozó határértékeket. Amennyiben a közlekedési zaj lakossági panaszt eredményez, úgy javasolt a jelenlegi állapot műszeres mérésekkel történő felmérése, és a kritikus helyeken zajcsökkentési intézkedések kialakítása, az út állapotának javítása.

Jelentős ipari jellegű zajkeltő létesítmények a településen nincsenek. Új létesítmények telepítésénél fokozott figyelmet kell fordítani a zajvédelmi határértékek, előírások betartására. Ezek használatba vétele, üzembe helyezése során mérésekkel kell ellenőriztetni, illetve igazolni a megengedett zajterhelési határértékek teljesülését. Törekedni kell arra, hogy a zaj- és rezgésártalmak minimalizálására már a telepítéskor történjenek intézkedések.

A tervezett fejlesztések esetén törekedni kell arra, hogy a jelenlegi állapot ne romoljon.

3.3. A terv megvalósulásával közvetlenül vagy közvetve környezeti hatást kiváltó tényezők, okok feltárása

3.3.1. Természeti erőforrás közvetlen igénybevételét vagy környezetterhelés közvetlen előidézését jelentik

A tervezett elkerülő út szűkebb környezetével érintett termőföld-terület végleges más célú hasznosításával, termelés alóli kivonásával történik. Ezen kisebb termőterület-részeken a talaj, mint természeti erőforrás megújulását a létesítmények meglétének végezetéig korlátozzák.

A tervezett változtatások miatt a közúti forgalomból származó zajterhelés és légszennyezőanyag kibocsátás jelentős csökkenése várható. Az út tervezése során a környezeti vizsgálatban a várható környezeti hatásokat részletesen vizsgálni szükséges.

A tervbe vett egyéb módosítások természeti erőforrások közvetlen igénybevételét, vagy közvetlen környezetterhelést nem idéznek elő.

3.3.2. Olyan társadalmi, gazdasági folyamatokat váltanak ki, vagy ösztönöznek, amelyek közvetett módon környezeti következménnyel járhatnak

A településrendezési terv intézkedéseinek megvalósulása esetén várható a helyi gazdasági tevékenységek és a turisztikai tevékenységek fellendülése, ami célja is a tervnek.

A tervezett változtatások miatt a tevékenységekkel összefüggően növekedő közúti forgalomból származó zajterhelés és légszennyezőanyag kibocsátás kis mértékű emelkedése várható, pontos számítása a növekedés mértékének pontos ismerete nélkül nem lehetséges.

3.4. A terv megvalósítása esetén várható, a környezetet érő hatások, környezeti következmények előrejelzése

A szabályozási tervben foglalt előírások és az egyéb környezetvédelmi jogszabályi előírások betartásával az új területeken épülő épületek, létesítmények egyéb hatásai a jelenlegi területhasználatokra nem jelentenek veszélyt, a természeti környezetet károsan nem befolyásolják. A gazdasági tevékenységre alkalmas területek mértéke a jelenlegi igénynek megfelelő. A zavaró hatású tevékenységek végzését lakott területtől távol célszerű elhelyezni.

A javasolt további zöldítések település- és tájesztétikai szempontból és nem elhanyagolhatóan turisztikai szempontból is pozitív szerepet töltenek be. Egyéb környezeti konfliktusok, problémák a tervben foglaltak megvalósulása esetén nem keletkeznek.

4. A terv megvalósítása következtében várhatóan fellépő környezetre káros hatások elkerülésére, csökkentésére vagy ellentételezésére, monitoringozására vonatkozó javaslatok

A korábbiakban ismertettük, hogy a terv megvalósítása nem jár jelentős környezetre káros hatásokkal, így ezekkel kapcsolatban sem szükségesek intézkedések.

Az épületek létesítése során a megfelelő **szennyvízkezelésre, a csapadékvíz elvezetésre és a hulladék kezelésére** fokozott figyelmet kell fordítani.

Tekintettel arra, hogy a gazdaság bővülésével a közúti forgalom és a **közlekedési zajterhelés** növekedése is várható, ezért a belterület kritikus pontjain háttérterhelés méréseket, majd a beruházások megvalósulását követően ellenőrző méréseket javasolt végeztetni.

5. Közérthető összefoglaló

Az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet 1.§. (3) a) pontja értelmében a település egészére készülő szabályozási terv és helyi építési szabályzat készítése esetén környezeti vizsgálat lefolytatása és környezeti értékelés készítendő. A környezeti vizsgálat eredményét összegző környezeti értékelés környezet védelméért felelős szervekkel egyeztetett tartalommal került kidolgozásra.

Zomba településrendezési eszközei felülvizsgálatának célja egyrészt, hogy az elmúlt időszakok jogszabályi változásaival összhangba kerüljenek a község településrendezési eszközei, másrészt egyes településrészekre vonatkozóan módosult településfejlesztési elképzelések térbeli-fizikai kereteinek megteremtése. A terv a beépítés feltételeinek, építési követelményeknek, jogoknak és kötelezettségeknek a megállapítására hivatott.

Az értékelés részletesen vizsgálta az egyes tervi elemek környezeti elemek és rendszereik állapotára, valamint az emberre, mint végső hatásviselőre gyakorolt hatásait.

Összességében a tervben foglaltak jelentős környezeti hatással nem bírnak. A környezeti értékelés nem állapított meg olyan tervi elemet, amely kifogásolható lenne. A környezeti vizsgálat az egyes esetekben intézkedésekre tesz javaslatot, amelyek nem a településrendezési terv során, hanem a létesítmények megvalósítása, illetve üzemeltetése során érvényesíthetők a környezetterhelések minimalizálása, a környezetszennyezések, káros környezeti hatások kiküszöbölése érdekében.

Összegzésként megállapítható, hogy a tervben foglalt tervi elemek, előírások és javaslatok a környezeti elemeket (levegő, föld, víz, élővilág, épített környezet) és rendszereiket (táj, település, ökológiai rendszer) érő, a tervezett fejlesztések negatív környezeti hatásainak lehetőség szerinti csökkentését, a táji, természeti értékek védelmét kívánják biztosítani.

Szekszárd, 2020. október 19.